

JUNIOR JOURNALIST 2023-2024

Oost west, thuis best!?

Inspiratiebundel voor leerkrachten

1. Hoe pak je Junior Journalist aan in de klas?

1.1 Introduceren van het thema

Brainstormsessie: Vraag de jongeren om in groepen van 4 of 5 te brainstormen over de verschillende betekenissen van de uitdrukking. Laat ze ideeën opschrijven over wat 'thuis' voor hen betekent, wanneer voel je je ergens thuis, waaraan moet een thuis volgens jou voldoen, hoe voelt het om in een ander land te wonen en wat betekent de uitdrukking voor mensen die in verschillende delen van de wereld wonen.

Stellingen: Als voorbereiding op een opiniestuk, kan men starten met het bespreken van verschillende stellingen rond het thema 'thuis'. Vb.: Een thuis kan je overal maken. / Thuis is steeds best. / Mijn huis is een cocon./ Je kan maar 1 thuis hebben.

Cultuurvergelijking: Bespreek de verschillen tussen oosterse en westerse culturen. Laat de jongeren in kleine groepjes werken en vraag hen om een lijst te maken van verschillende culturele gebruiken en tradities die ze kennen uit het oosten en het westen. Of houd het dichterbij huis en vraag naar de verschillen tussen de gewoontes bij hen thuis en dat van hun vriendjes?

Persoonlijke ervaringen: Vraag de jongeren om persoonlijke ervaringen te delen over hoe het is om je thuis te verlaten. En wat zijn de gelijkenissen? Vele jongeren verhuizen van dorp naar een ander dorp. Hoe voelt dat? Of als je op vakantie gaat, en je komt terug thuis... voelt dat dan het best? Wat hebben ze misschien gemist? Of waar kijken ze tegenop? Voelt het als een thuis, of kunnen ze zich overal thuis voelen.

Creatieve activiteit: Laat de jongeren een creatieve activiteit doen, zoals het maken van een collage of een tekening die hun ideeën over het thema weergeeft. Geef ze de opdracht om hun werk te presenteren en uit te leggen hoe het hun mening over het onderwerp weergeeft.

Lees verhalen: Lees verhalen voor aan de jongeren die betrekking hebben op het thema. Bespreek vervolgens de belangrijkste thema's en hoe deze betrekking hebben op de levens van de personages. Voor wat inspiratie, kan je een kijkje nemen op <https://www.iedereenleest.be/boekentips-rond-thema-thuis-vredesweek>

Discussie: Leid een discussie in de klas. Vraag de jongeren om te delen wat thuis voor hen betekent en hoe hun thuisomgeving hun leven beïnvloedt.

Muziek: Luister naar muziek uit verschillende culturen en bespreek hoe de muziek de cultuur en het gevoel van thuis van mensen weerspiegelt. Speel liedjes die over thuis gaan en bespreek de tekst. (Tip: Een eigen huis van René Froger of Onbewoond eiland van Jongeren voor Jongeren)

Kunst: Bekijk kunstwerken die betrekking hebben op het thema. Bespreek de emoties en

ideeën die de kunstenaar heeft geprobeerd uit te drukken en hoe deze kunnen resoneren met het leven van de jongeren. Maak een tekening van je thuis. Verzamel de tekeningen van de leerlingen en bespreek ze in (kleine) groep(jes). Wat zijn de gelijkenissen. Zijn er ook verschillen? Valt hen iets op?

Schrijfopdracht: Geef de jongeren een schrijfopdracht waarin ze moeten reflecteren op wat "thuis" voor hen betekent en hoe dit verandert als ze reizen naar andere delen van de wereld.

Foto-opdracht: Verzamel foto's of prenten van uiteenlopende types huizen. Laat de leerlingen hieruit een huis kiezen dat volgens hen ook een thuis zou kunnen worden voor hen. Laat de leerlingen toelichten waarom dit bepaalde huis een thuis kan zijn, en een ander niet (eventueel met tweede huis dat ze kozen). Bespreek de locatie van het huis: maakt het uit waar het huis staat? Is een huis gelijk aan een thuis?

Gast spreker: Nodig een gast spreker uit die kan praten over diens ervaringen met reizen en hoe dit hun gevoel van "thuis" heeft beïnvloed. Of bekijk deze docu's over thuis:

<https://www.2doc.nl/projecten/lijstjes/2022/thuis.html>

Interessante websites:

<https://www.kuleuven.be/thomas/page/nergens-beter-dan-thuis/>

http://tweehuizen.be/jongeren_overzicht.html

1.2 Soorten teksten

Nieuwsartikel:

- Laat de jongeren jongeren een nieuwsartikel schrijven over een evenement of kwestie die betrekking heeft op het thema. Laat ze bronnen zoeken en citeren om hun verhaal te ondersteunen en leer ze hoe ze een boeiende kop en introductie kunnen schrijven.
- Schrijf een nieuwsartikel over de toename van migratie vanuit bepaalde regio's naar andere delen van de wereld. Gebruik meerdere bronnen om de feiten te verzamelen en schrijf het artikel op een manier die de aandacht van de lezer trekt.

Interview:

- Laat de jongeren een interview afnemen met iemand die een andere cultuur of achtergrond heeft. Ze kunnen vragen stellen over hoe deze persoon hun gevoel van thuis ervaart en hoe dit verschilt van hun eigen ervaringen.

Reportage:

- Schrijf een reportage over je eigen buurt of. interview bewoners, maak foto's en beschrijf de verschillende aspecten van jouw buurt die jou een gevoel van thuis geven.

Opiniestuk:

- Laat de jongeren een opiniestuk schrijven waarin ze hun persoonlijke perspectief

delen op de vergrijzing van de maatschappij. Welke invloed heeft verhuizen van thuis naar een ouderenhuis of woonzorgcentrum.. Laat ze argumenten gebruiken om hun standpunt te ondersteunen en leer ze hoe ze zichzelf moeten positioneren in het debat.

- Schrijf een opiniestuk waarin je je eigen persoonlijke ervaringen deelt met het gevoel van thuis en hoe dit kan verschillen wanneer je in een andere regio of cultuur bent. Gebruik concrete voorbeelden om je argumenten te ondersteunen en geef ook ruimte voor tegenargumenten.

Blogpost:

- Laat de jongeren een blogpost schrijven waarin ze hun eigen ervaringen delen over het gevoel van thuis en hoe dit kan veranderen wanneer ze naar andere plaatsen reizen. Leer ze hoe ze hun post kunnen structureren en illustreren met foto's en video's.

1.3 Een artikel of reportage schrijven

Kies een onderwerp: Laat de jongeren kiezen welk aspect van het thema ze willen onderzoeken en bespreken in hun artikel. Het kan bijvoorbeeld gaan over de verschillen tussen oosterse en westerse culturen, persoonlijke ervaringen met het verhuizen naar een ander land, of hoe het thema relevant is voor hun eigen leven.

Maak een schema: Laat de jongeren een schema maken van hun artikel voordat ze beginnen met schrijven. Dit kan hen helpen om hun gedachten te ordenen en hun argumenten en ideeën op een logische manier te presenteren.

Onderzoek: Moedig de jongeren aan om onderzoek te doen voordat ze beginnen met schrijven. Dit kan hen helpen om meer inzicht te krijgen in het onderwerp en om hun argumenten te onderbouwen met feiten en voorbeelden.

Schrijf een sterke inleiding: De inleiding van het artikel moet de aandacht van de lezer trekken en hen duidelijk maken waar het artikel over gaat. Het kan handig zijn om een anekdote of citaat te gebruiken om de lezer te betrekken bij het onderwerp.

Ontwikkel de argumenten: Het is belangrijk dat de jongeren hun argumenten ontwikkelen en ondersteunen met voorbeelden en feiten. Moedig hen aan om hun eigen ervaringen te gebruiken om hun argumenten te versterken.

Schrijf een conclusie: De conclusie moet een samenvatting geven van de belangrijkste punten die in het artikel zijn besproken en het belang van het onderwerp voor de lezer benadrukken.

Redigeer en reviseer: Het is belangrijk om het artikel zorgvuldig te redigeren en te reviseren voordat het definitief is. Laat de jongeren hun werk doorlezen en suggesties geven om hun schrijven te verbeteren.

1.4 Een interview schrijven

Kies de geïnterviewde: Laat de jongeren kiezen wie ze willen interviewen over het onderwerp. Het kan een familielid, vriend of iemand anders zijn met een relevante achtergrond of ervaring.

Maak een lijst met vragen: Laat de jongeren een lijst maken met vragen die ze willen stellen aan de geïnterviewde. Deze vragen moeten gericht zijn op het verkrijgen van inzicht in de persoonlijke ervaringen en perspectieven van de geïnterviewde over het onderwerp.

Plan het interview: Zorg ervoor dat de jongeren het interview plannen op een geschikt moment en plaats. Moedig hen aan om open en respectvol te zijn tijdens het interview.

Voer het interview: Laat de jongeren het interview afnemen en zorg ervoor dat ze aantekeningen maken tijdens het gesprek. Moedig hen aan om open vragen te stellen en actief te luisteren naar de antwoorden van de geïnterviewde.

Schrijf het interview uit: Nadat het interview is afgenomen, moeten de jongeren het interview uitschrijven. Ze moeten het interview bewerken en aanpassen om ervoor te zorgen dat het vloeiend en leesbaar is.

Schrijf een introductie: De introductie moet de lezer vertellen wie de geïnterviewde is en waarom het onderwerp relevant is. Het kan handig zijn om een korte samenvatting te geven van de belangrijkste punten die in het interview worden besproken.

Presenteer de antwoorden: Presenteer de antwoorden van de geïnterviewde in een duidelijk en samenhangend verhaal. Moedig de jongeren aan om de antwoorden van de geïnterviewde te gebruiken om een verhaal te vertellen over het onderwerp.

Schrijf een conclusie: De conclusie moet een samenvatting geven van de belangrijkste punten die in het interview zijn besproken en het belang van het onderwerp voor de lezer benadrukken.

1.5 Een opiniestuk schrijven

Baken je onderwerp goed af. Welk aspect boeit jou en wil je wel eens belichten? De ontwikkeling en gevolgen van artificiële intelligentie, het klimaat, technologie, onderwijs en werk, pandemieën en wetenschap, migratie, familie ...

Bereid je goed voor. Zoek informatie op over het onderwerp, in de bibliotheek of op het internet. Op basis van die achtergrondkennis kun je je mening vormen en je argumentatie opbouwen.

Kies een concreet feit of een gebeurtenis als aanleiding voor je opiniestuk. Dat kan iets heel belangrijks of iets heel kleins zijn. Zo heb je een kapstok waaraan je je verhaal kan hangen.

Staaf je mening met goede argumenten. Concrete voorbeelden en cijfermateriaal zijn

onmisbaar. Het is beter om drie goede argumenten te hebben dan tien slecht uitgewerkte.

Een goed opiniestuk heeft een **logische opbouw**. Maak eerst een schema met een inleiding, een midden en een slot en schrijf daarna pas alles uit.

1.6 Algemene tips

Voor nieuwsartikelen, interviews, en reportages moeten de jongeren zich concentreren op het beantwoorden van de "**5 W's en de H**": wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe. Dit zijn de essentiële vragen die journalisten stellen om de feiten van een verhaal te achterhalen. Door deze vragen te beantwoorden in hun artikelen, kunnen de jongeren hun verhaal op een gestructureerde manier presenteren.

Leer de jongeren het belang van het vinden van **betrouwbare bronnen** voor hun artikelen. Moedig hen aan om meerdere bronnen te raadplegen, waaronder experts op het gebied, getuigenissen van betrokkenen en andere nieuwsbronnen.

Voor opiniestukken en blogposts, moeten de jongeren leren hoe ze **een sterk argument kunnen opbouwen**. Leer hen hoe ze hun beweringen kunnen ondersteunen met feiten, statistieken, voorbeelden en andere soorten bewijs. Ze moeten ook leren hoe ze tegenargumenten kunnen weerleggen en hoe ze een conclusie kunnen trekken die hun standpunt samenvat.

Moedig de jongeren aan om hun stukken te **bewerken en te reviseren**. Leer hen hoe ze grammaticale fouten kunnen corrigeren, hun stukken kunnen herschrijven voor meer helderheid en stijl kunnen toepassen om hun verhalen interessanter te maken.

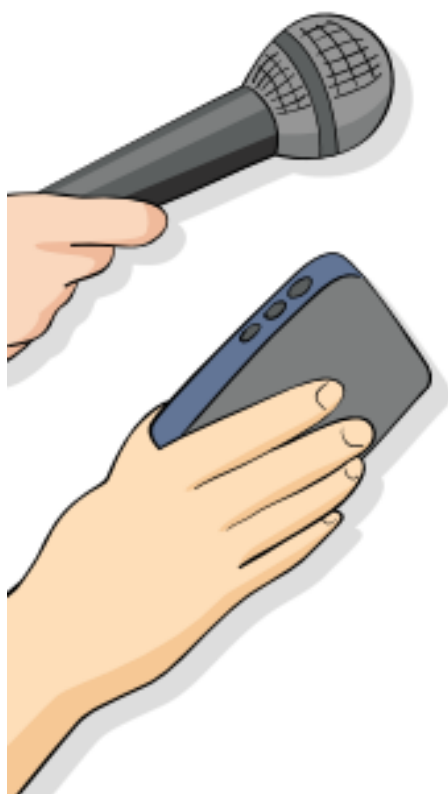
Bespreek de **ethische kwesties** die gepaard gaan met journalistiek, zoals het respecteren van de privacy van getuigen en betrokkenen, het vermijden van vooroordelen en het vermijden van sensatiezucht. Leer de jongeren hoe ze zich kunnen houden aan journalistieke normen en ethische principes terwijl ze schrijven over het thema "Oost West Thuis Best".

1.7 Inspiratieartikel

Link: https://frisonderwijsnederlands.files.wordpress.com/2022/06/fons_7_3_davidsfonds.pdf

Haal de journalist in je leerlingen naar boven!

Dat Vlaanderen vol jong schrijftalent zit, bewijst de Junior Journalist-wedstrijd van Davidsfonds elk jaar opnieuw. In de grootste schrijfwedstrijd van Vlaanderen en Brussel nemen kinderen en jongeren het met hun teksten tegen elkaar op in lokale voorrondes, waarna de winnaars in een nationale finale meedingen naar de titel 'Junior Journalist'. Een fijne uitdaging voor je leerlingen, die niet alleen de kracht én het plezier van schrijven in de verf zet, maar voor jou als leerkracht ook tal van mogelijkheden biedt om rond schrijfvaardigheid te werken in de klas.

Zoals de naam van de wedstrijd al zegt, zet Junior Journalist het journalistieke schrijven volop in de schijnwerpers. Alle leerlingen die meedoen, schrijven een tekst die in de krant zou kunnen verschijnen: een nieuwsartikel of reportage, een interview, of een opiniestuk. Maar hoe kun je als leerkracht aan de slag met die verschillende tekstgenres? Hoe bereid je je leerlingen zo goed mogelijk voor, zodat ze met een knaller van een inzending naar de lokale Davidsfonds-afdeling kunnen trekken? Dat ontdek je in dit artikel, waarin we voor elk van de verschillende Junior Journalist-genres enkele les- en schrijftips meegeven.

NIEUWSARTIKEL OF REPORTAGE

Met het schrijven van een nieuwsartikel of een reportage kun je in de klas met je leerlingen op diverse manieren aan de slag. Wat is voor hen 'nieuws'? Wat interesseert hen, en waar zouden ze zelf graag iets over lezen? Laat je leerlingen kranten en tijdschriften meenemen naar de klas, zodat ze kunnen ontdekken welke verschillende soorten artikels er

allemaal zijn, en wat hen aantrekt of aanspreekt. Hoe komt het dat hun blik automatisch naar dat ene artikel wordt toe gezogen? Zo kun je samen met leerlingen een aantal do's en don'ts oplijsten voor een interessant nieuwsartikel.

Stuur daarna je leerlingen als echte reporters naar buiten. Dat kun je ook in duo's of in groepjes doen: door heterogene groepjes van sterkere en iets minder sterke schrijvers samen te stellen, kunnen leerlingen oefenen met **samenwerkend schrijven**. De uiteindelijke teksten voor Junior Journalist schrijven leerlingen individueel, maar door samen te werken en leerlingen aan elkaar feedback te laten geven, kun je het schrijfproces van leerlingen extra ondersteunen.

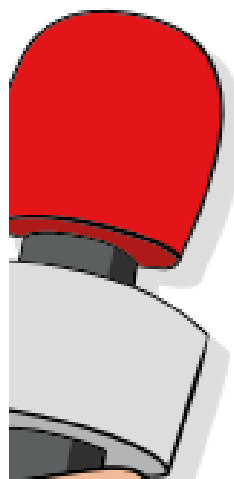
Zodra leerlingen een interessant onderwerp gevonden hebben, gaan ze verder aan de slag met een bouwplan en het uitschrijven van hun artikel. Welke informatie hebben ze daarvoor allemaal nodig? Welk onderzoek moeten ze doen? Wie moeten ze allemaal aanspreken? Via de W-vragen (wie, wat, wanneer,...) kunnen je leerlingen checken of ze alle nodige informatie vermelden. Op het

einde kun je een klaskrant in elkaar steken, waar je alle artikels van de leerlingen in opneemt. Online vind je verschillende tools en sites die je daarbij kunnen helpen. Wedden dat je leerlingen de krant nog nooit zo grondig zullen hebben gelezen?

INTERVIEW

Een tweede mogelijkheid is om je leerlingen een interview te laten afnemen en uitschrijven. Om je leerlingen inzicht te geven in wat wel en niet werkt in interviews, kun je een aantal **voorbeelden analyseren**: verzamel een aantal interviews uit kranten en tijdschriften en laat je leerlingen die rangschikken van minst naar meest geslaagd. Op basis waarvan maken ze die selectie? Wat maakt interviews interessant om te lezen? Zo krijgen leerlingen meer inzicht in bijvoorbeeld het belang van een prikkelende titel, boeiende vragen of een creatieve schrijfstijl. Daarna kun je hen begeleiden bij het uitwerken van een eigen interview: wie zouden ze zelf wel eens willen interviewen? En hoe zouden ze dat dan het best kunnen aanpakken? Nodig een journalist of interviewer uit in de klas, die ze de pieren uit de neus kunnen vragen over alles wat bij een interview komt kijken, van onderzoek

doen tot interessante vragen bedenken. Vervolgens is het tijd om naar buiten te trekken: je leerlingen zoeken iemand die ze graag willen interviewen, en gaan aan de slag. Dat hoeft overigens niet per se een bekend persoon te zijn: iedereen heeft een goed verhaal – van een broer of zus over de buur-

wrouw tot de bakker om de hoek – maar de kunst is om dat verhaal ook goed op papier te krijgen. Benieuwd waar je leerlingen mee komen aanzetten!

OPINIESTUK

Junior Journalist heeft ook een iets uitdagender genre in petto: het opiniestuk. Zo'n opiniërende tekst dient veel doelen: hij moet prikkelen, aanspreken, discussie oproepen en in het ideale geval ook overtuigen. Als je je leerlingen wil ondersteunen bij het schrijven van een opiniestuk, dan zijn een aantal zaken van belang. Eerst en vooral: de keuze van het onderwerp. Dat thema is idealiter actueel en enigszins controversieel, want dat trekt lezers aan. Een goed afgebakend onderwerp met meerdere kanten aan de discussie leent zich het best tot een sterke opinie. Vervolgens is in een opiniestuk ook de balans tussen feiten en meningen van belang: hier komt de mening van de auteur sterk op de voorgrond, maar die moet wel goed gefundeerd en beargumenteerd worden, met cijfers en feitelijke informatie. Tot slot vergt een opiniestuk ook een krachtige en creatieve schrijfstijl, die lezers meevoert en weet te overtuigen.

Erg uitdagend voor leerlingen, maar als leraar kun je op verschillende manieren ondersteunen (en differentiëren). Laat je leerlingen zelf een onderwerp kiezen, of reik hun teksten of krantenartikels aan waar ze op kunnen reageren. Leerlingen kunnen zelf aan de slag gaan met een bouwplan, of je kan zelf (deels) zo'n structuur aanreiken. Ook bijzonder waardevol: **modelleren**, waarbij je samen met je leerlingen een thema en een aantal argumenten uitwerkt, en dan laat zien hoe jij die op papier zou zetten. Hoe bouw jij je inleiding op? Wat is je eerste zin? Hoe structureer je je argumenten? Zo toon je dat schrijven hard werken is – ook voor jou als leerkracht. Voor de durvers!

Hoe deelnemen aan Junior Journalist?

Deelnemen aan Junior Journalist is het leukst met de hele klas. Dat kan in vier verschillende reeksen, georganiseerd per graad (van de derde graad basisonderwijs tot de derde graad secundair). Op davidsfonds.be vind je vanaf midden augustus een overzicht van alle deelnemende lokale afdelingen. Geen voorronde in je buurt? Mail dan naar juniornjournalist@davidsfonds.be voor meer informatie. Wil je meer weten? Surf dan naar www.juniornjournalist.be, of neem een kijkje op de Facebook-pagina 'Junior Journalist' (facebook.com/juniornjournalist).

Nog meer tips en inspiratie?

Op de *Fons*-website (tijdschriftfons.be/juniornjournalist) verzamelden we vijf boeiende artikels uit ons rijke *Fons*-archief, met extra lesbips en ideeën om je schrijfdidactiek te versterken en je leerlingen aan het schrijven te zetten. Wedden dat er pareltjes uit voortkomen?